

2 bylagen

ABONNEMENT
BIJ VOORUITBETA-
LING BINNENLAND
4.50 BUITENLAND
5.50 PER JAAR-
GANG. VOOR AN-
NONCES WENDE
MEN ZICH TOT
DEN UITGEVER.

MAANDBLAD VOOR DE BEELDENDE
VAKKEN. REDACTIE THEO VAN DOES-
BURG. UITGAVE X. HARMS TIEPEN.

ADRES VAN RE-
DACTIE: KORT
GALGEWATER 3
LEIDEN. ADMI-
NISTRATIE: X.
HARMS TIEPEN,
HYPOLITUSBUURT
37 DELFT, INTERC.
TEL. 729 EN 690.

1e JAARGANG

JANUARI NEGENTIENHONDERDACHIEN

NUMMER 4.

KUNST EN MACHINE.

DOOR J. J. P. OUD.

Paradoxaal gesproken kan men zeggen, dat de strijd van den modernen kunstenaar is: een strijd tegen het gevoel.

De moderne kunstenaar streeft naar het algemeene, terwijl het gevoel (het subjectieve) tot het bijzondere leidt.

Het subjectieve is het willekeurige, het onbewuste, het betrekkelijk onbepaalde, dat door het bewustzijn tot betrekkelijke bepaaldheid gesublimeerd kan worden. Daartoe moet het subjectieve geordend en georganiseerd worden door het bewustzijn om in zijn betrekkelijke bepaaldheid tot stijl te leiden.

Dit organiseeren en tot bepaaldheid brengen, bestreeft de moderne kunstenaar.

Wanneer wij onder monumentaliteit verstaan: georganiseerde en beheerschte verhouding van het subjectieve tot het objectieve, dan volgt daaruit, dat in hoogerem zin dit streven zal leiden tot een monumentalen stijl.

Er zijn twee voorname stroomingen te onderscheiden in het streven naar stijl.

De eene, technisch-industriële strooming, die men de positieve zou kunnen noemen, tracht producten van technisch vernuft tot esthetische uitbeelding te brengen.

De tweede strooming, die men, bij wijze van vergelijk, de negatieve zou kunnen noemen (hoewel zij in hare uitingswijze even positief is!): de kunst, tracht door afnemen (abstraheeren) tot zakelijkheid te komen.

De eenheid dezer beide stroomingen vormt het wezen van den nieuwen stijl.

Groote kunst staat in oorzakelijk verband met het maatschappelijk streven van den tijd.

De zucht tot ondergeschikt maken van het individueele aan het gemeenschappelijke vindt men in het dagelijksch leven, evenals in de kunst, gereflecteerd in de behoefte tot organiseeren van individueele elementen tot groepen: vereenigingen, bonden, maatschappijen, trusts, monopolies, enz.